

Фанерна справа або Традиція поваги до людей праці

Олександр МАЛІЄНКО,
Петро ЗАПОРОЖЕЦЬ (фото)

56

Столичне підприємство ПрАТ «Фанплит» колись називали просто й лагідно – «Фанерка». Загалом важко навіть перелічити, скільки вивісок помінялося біля прохідної цього фанерного заводу через зміну підпорядкування, статусу або назви. Проте завжди про нього можна було беззастережно сказати, що це родинне підприємство.

Таке визначення прижилося в колективі з легкої руки голови правління – генерального директора ПрАТ «Фанплит» Палладія ГОРБАТЮКА. Він пояснює: «Тут працюють сто династій, тобто більшість членів півтисячного колективу пов'язана родинними узами». І зазвичай додає: «У часи важких випробувань вистояти вдалося саме завдяки династіям».

А випробувань випало на долю колективу більш ніж достатньо, про що свідчать факти багаторічної історії підприємства. Його первісне призначення – виготовлення клеєної фанери, що слугувала пакувальним матеріалом для цукру. Власне, з цією метою товариство цукровиків і започаткувало 1908 року будівництво фанерного заводу. Наступної осені, тобто 105 років тому, його ввели в дію й почалося постачання надійної упаковки для солодкого товару. А от життя фанерників аж ніяк не можна назвати солодким. Їм довелося пережити лихоліття Першої світової та громадянської воєн, революційних подій, Великої Вітчизняної війни. Не раз пожежі нищили будівлі заводу, скажімо, у 1920 і 1943 роках від нього залишилися тільки згарища. Але щораз підприємство поставало з попелу й відновлювало виробництво.

Однак ще більш руйнівними для вітчизняної промисловості виявилися наслідки економічних криз кінця минулого та початку нинішнього століть. Один за одним банкрутіли сусідні заводи, у тому числі велетні, флагмани й лідери дарницької індустрії. Рука не піднімається набирати на клавіатурі ці колись широкі й гучні назви. Загалом у районі «поза грою» опинилося тоді півтора десятка підприємств. То чим династії «Фанплиту»

могли зарадити своєму підприємству в такій несприятливій економічній ситуації?

– Коли поруч працюють члени однієї сім'ї і діти продовжують справу батьків, то ці робітники й у важкі часи не полишають підприємства, не поспішають шукати теплішого місця, – каже Палладій Горбатюк. – Нам завжди вистачає робочих рук, кадрів високої кваліфікації.

Варто зауважити, що вже тривалий час професійно-технічна освіта не забезпечує сповна підготовку кадрів робочих професій. Тому на фанерному заводі покладаються на власні сили, влаштовують для дітей працівників екскурсії підприємством, дбають про те, щоб робітнича майстерність передавалася від покоління до покоління.

За словами Палладія Миколайовича, завдяки згуртованості колективу вдалося відстояти підприємство, пройшовши десять судів, у боротьбі проти рейдерських «наїздів». Він також із вдячністю згадує тодішнього очільника Дарницького району Валерія Кір'яна, котрий завжди,

чим міг, допомагав заводу, заслуженого юриста України суддю Володимира Хіміча, який, витримуючи неабиякий тиск, приймав рішення тільки на законних підставах.

На деяких фірмах керівники сушать голову над тим, як об'єднати колектив, створити єдину команду. П. Горбатюк переконаний, що тут нічого особливого вигадувати не потрібно, достатньо зберегти традицію поваги до людей праці. Щоб їм було комфортно в колективі, щоби вони постійно відчували увагу до себе й без натяжки могли вважати підприємство другою домівкою. Тому тут турбуються про високу культуру ви-

У заводському музеї

робництва й комфортні побутові умови. У кімнатах відпочинку – картини і квіти. На території відведено місце для мальовничого куточка відпочинку, і вся вона доглянута, як перед візитом поважної делегації, але такий порядок тут підтримують щодня.

Одним із трендів ПрАТ «Фанплит», що дав змогу, так би мовити, конкретизувати увагу до працівників, став облік загального трудового стажу династій. Це своєрідний рейтинг, який цінують і керівники, й самі робітники. Хоч в кого запитай про кількість років, відпрацьованих на заводі членами сім'ї, точну відповідь дасть одразу. Так тримають у голові суму набраних балів хіба що абітурієнти під час вступних іспитів...

На підприємстві є династії, загальний стаж роботи яких перевищує 100, 150 і навіть 200 років. Прізвища їхніх представників не тільки називають на урочистих заходах – їх можна побачити на чільному місці в музеї історії заводу, в книзі, присвяченій його 100-літньому ювілею. До слова, у цьому виданні міністр промислової політики України (2007–2010 рр.) доктор технічних наук, професор Володимир Новицький пов'язав успішність акціонерного товариства «Фанплит» саме з «позитивними традиціями підприємства, що передаються від покоління до покоління, та командою, яка працює на чолі з досвідченим керівником».

У нашій розмові генеральний директор уже оперував цифрою 100, але є підстава зафіксувати її ще раз. У перші роки нового століття, коли економічна ситуація в країні дещо стабілізувалася, «Фанплит» поновив будівництво житла для членів колективу. І до згаданої ювілейної дати кількість квартир, отриманих працівниками підприємства на пільгових умовах, сягнула саме такої цифри. На тлі руйнації у столиці багатьох виробництв такий факт не може не вражати. Він промовисто свідчить як про високий рівень соціального забезпечення, так і про міцні економічні позиції підприємства. Про це – докладніше.

Практика «Фанплиту» зайвий раз підтверджує: вижити в нинішніх умовах можна, лише всебічно оптимізуючи економічну діяльність. Заощаджувати потрібно на всьому. Наприклад, витрати газу раніше становили вісім мільйонів кубічних метрів. Тут хоч як мудрий, а з таким споживанням дорогого ресурсу кінці з кінцями не зведеш, бо витрати тепла у фанерному виробництві дуже значні. Свої умільці допомогли знайти вихід: замість газових котлів встановлено власноруч виготовлені теплогенератори, що спалюють відходи деревини. Потреба в газі зменшилася вдвічі. І це не остаточний показник, бо в планах є подальший перехід на дешеве паливо.

Сам процес виробництва фанери теж потребував оптимізації. Як пояснив Палладій Миколайович, на виготовлення одного кубічного метра фанери витрачається 2,6 кубометра деревини, причому здебільшого берези, а це доволі цінна порода. А ще

57

Старший майстер луцильного відділення
Вахід Муса-огли Мустафаєв

Генеральний директор із начальником виробництва ДВП Григорієм Пилипчуком і головним енергетиком цього підрозділу Олександром Кузьменком

чимало «тягнуть» витрати на той-таки газ, електроенергію, клей, смоли, хлористий амоній, крейду та інші необхідні компоненти. Порахувати все, то знову балансу не вийде. Але свого часу тут знайшли можливість дати лад відходам виробництва, які раніше просто викидали. Для цього придбали німецьку комплексну технологічну лінію *BINOS* для виробництва деревноволокнистої плити. Щоправда, довелося фахівцям докласти чимало зусиль і запровадити новацій, щоб налагодити обладнання та вивести на проектну потужність – понад 10 мільйонів квадратних метрів ДВП на рік, але ефект отримано колосальний. Генеральний директор навів такі показники: на виробництві ДВП задіяно 100 працівників, які дають 70 відсотків товарної продукції, а решта припадає на фанерне виробництво, де працює втричі більше людей.

Президент фірми *BINOS* Берндт Гретен назвав Київський завод першим і найуспішнішим серед подібних підприємств (котрі застосували цю технологію) у 15 містах колишнього Радянського Союзу. Не випадково саме «Фанплит» регулярно приймає міжнародні симпозиуми з розвитку технологій та обладнання фірми *BINOS*.

Цікаво, що саме на «Фанплиті» вперше в близькому зарубіжжі проведено форум Європейської асоціації виробників фанери, котра має штаб-квартиру в Парижі. Проведення в себе цього престижного заходу прагнули чимало підприємств, але вони, як тут

не висловитися афористично, пролетіли, як фанера над Парижем...

П. Горбатюк хотів би й за межами свого підприємства бачити дбайливе ставлення до лісових ресурсів. Він розповів, як свого часу звернувся до столичної мерії з пропозицією передати для перероблення на паливну тріску новорічні ялинки, які після свят просто звозять на звалища за кілька десятків кілометрів. Вигода обопільна: місто заощаджує на пальному й розвантаженні машин, а підприємство отримує сировину. До того ж зменшується навантаження на й без того переповнені смітники, а отже, не забруднюється довкілля.

То яким був результат? Торік з Дарницького і Дніпровського районів привезли ялинки на 870 «КамАЗах». На початку цього року замість розвитку корисна справа пішла на спад: на завод приїхало 600 машин. Залишається сподіватися на нову столичну владу. А «Фанплит» готовий прийняти ялинки з усього Києва.

На думку Палладія Миколайовича, яку поділяють керівники й інших деревообробних підприємств, необхідно повернути лісу одного подаря. Нині відомчі бар'єри розділяють тих, хто рубає ліс, обробляє деревину, виготовляє меблі. Без координації дій програють усі. То чому б не повернутися до перевіреної практики, коли в одному міністерстві були об'єднані лісова, деревообробна й меблева галузі? І чиновник потрібно менше, і лісовому господарству велика користь.

Начальник механічного цеху Володимир Ліщинський і токар Василь Слюсар

Є ще чимало можливостей, коли прості, здавалося б, рішення можуть принести неабияку вигоду. Палладій Горбатюк згадав, як приїжджали по фанеру покупці з Азербайджану. Вони пригнали вагони місткістю до 154 кубічних метрів, що значно більші від тих, що зазвичай доводиться завантажувати київським фанерникам. Виявляється, собівартість доставки продукції у великогабаритних вагонах зменшується на 25%. Якщо врахувати відстань, то сума економії досить відчутна. Чому б і на українських залізницях не потурбуватися про здешевлення перевезень? Адже, окрім іншого, це підвищить конкурентоспроможність вітчизняної продукції на кордоні.

Підтекст наведеного прикладу зрозумілий: «Фанплит» експортує свою продукцію в Німеччину, Бельгію, Іспанію, Велику Британію, Польщу, Туреччину, Сирію, Йорданію, Росію, Білорусь, Молдову, Грузію, США та інші країни майже на всіх континентах.

Як удалося вийти на міжнародний ринок, адже за кордоном прагнуть купувати в нас переважно сировину, а продукцію виготовляти в себе за власними стандартами?

– А у нас стандарти не гірші, ми їх дотримуємося вже десяти років, – зауважує Палладій Миколайович. – От усі захоплюються німецькою якістю. Але ж вони дещо хитрують: усередину фанери йде деревина дешевших порід, на краї – дорожчих. А ми і там, і там кладемо березу.

Завжди в доброму настрої складальники пакетів Світлана Бойко, Лариса Гривко і Марія Василенко

Отже, міжнародний ринок здобуто завдяки високій якості. А як на підприємстві дбають про якість, ми побачили у виробничих цехах. Перша операція, що завжди викликає захоплення спостерігачів, – виготовлення шпону. На наших очах ціла колода, обертаючись із великою швидкістю, за якусь хвилину перетворюється на півтораміліметрову смужку завдовжки кілька сотень метрів. Із неї після низки технологічних процедур і буде виготовлено фанеру. Кінцевий результат ми побачили в цеху готової продукції. Фанера не просто рівненька-гладенька, а й приємна на дотик – чи то завдяки природній властивості лісових красунь, чи від тепла жіночих рук, які, перевіряючи якість, щойно торкнулися кожного квадратного сантиметра поверхні фанерного листа.

Застосовується фанера київського виробництва в найрізноманітніших сферах – від підводних човнів до космічних апаратів. З неї можна виготовляти прозаїчну тару й декоративні елементи для оздоблення будівель, дитячі іграшки та музичні інструменти, деталі транспортних засобів і елементи ме-

блів. На підприємстві, між іншим, є дільниця з виготовлення меблів. А взятися за цю справу спонукало ощадливе ставлення до матеріалів. У процесі виробництва обов'язково утворюються шматки плити або фанери нестандартних розмірів. Їх можна використовувати як паливо або переробляти, але на заводі знайшли їм краще застосування – роблять з них дитячі та інші малогабаритні меблі. На дільниці лазерного різання виготовляють елементи для оздоблення високохудожніх меблів і різноманітні декоративні виробы. Усе це можна побачити поруч із проходною у фірмовому магазині «Мрія».

Застосування сучасного обладнання, комп'ютерної техніки, лазерної технології потребує високої кваліфікації персоналу. І коли в районі закривалися підприємства з випуску складної новітньої техніки й скорочувалися колективи науково-дослідних інститутів, «Фанплит» залучив до виробництва цей, так би мовити, незатребуваний інтелектуальний потенціал. Тому й обладнання тепер працює бездоганно, й успішно освоюються нові види продукції. Наприклад, не так давно для вагонобудівників запропонували пер-

спективну новинку – вогнезахищену, водо- і біостійку фанеру.

У кабінеті Палладія Миколайовича є справжній скарб – велика колекція нагород, отриманих підприємством. Це – відзнака переможця Всеукраїнського конкурсу якості продукції «100 найкращих товарів України», сертифікат Британської федерації деревообробників «За високий професіоналізм, що відповідає світовим стандартам», марка «Київська якість» від Київської торгово-промислової палати і щойно отриманий Сертифікат Торгово-промислової палати України про визнання підприємства «Експортером року».

За 53 роки роботи на підприємстві, 28 з яких – на чолі колективу, чимало нагород отримав і Палладій Горбатюк. Він – заслужений працівник промисловості України, нагороджений кількома орденами, відзначений дипломом Голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики «Лідер вітчизняної економіки».

Але про власні заслуги Палладій Миколайович не сказав жодного слова, ми це знайшли в довідкових матеріалах...

Рідні імена у списках загиблих і поранених у зоні АТО. Таке лихо не оминуло й сім'ї, котрі мешкають у Дніпровському районі столиці.

Дізнавшись про це, колектив ПрАТ «Фанплит» одностайно вирішив зібрати матеріальну допомогу для таких сімей: для рідних загиблих воїнів Олександра Шишка та Олександра Зінченка – по 15 тисяч гривень, для лікування поранених Олександра Мартиненка, Романа Шекера й Ігоря Дашка – по 7 тисяч гривень. Генеральний директор ПрАТ «Фанплит» Палладій Горбатюк під час передачі матеріальної допомоги сердечно подякував батькам «за прекрасних синів, які в лиху годину без зволікань стали на захист нашої держави».

